

ዳኞች፡- ተሻገር ገ/ሥላሴ

አልማው ወሌ

ዓሊ መሐመድ

ነጋ ዱፍሳ

አዳነ ንጉሴ

አመልካቶች፡- 1- ወ/ሮ ንግስት ኪዳኔ አልቀረቡም

2- አቶ ዑቁባይ ሚካኤል ገብረየሱስ ቀረቡ

ተጠሪ፡- 1- አቶ በለጠ ወልደሰማያት ቀረቡ

2- አቶ ገብረ እግዚአብሔር ሐዲስ ከጠበቃቸው ከአቶ ሐገስ አብርሃ ጋር ቀረቡ

መዝገቡ መርምረን የሚከተለውን ፍርድ ሰጥተናል፡፡

ፍ ር ድ

ለዚህ የሰበር ክርክር መነሻ የሆነው ጉዳይ በአሁን የሰበር አመልካቾች ከሚሸነጉ የተጀመረው በፌ/ክ/ፍርድ ቤት ሲሆን ተጠሪዎች ደግሞ ተከሣሾች ነበሩ። ከሣሾች ሰኔ 09 ቀን 2002 ዓ.ም ባቀረቡት ክስ በቀድሞ ወረዳ 20 ቀበሌ 29 በአሁኑ አጠራር በቂርቆስ ክ/ከተማ ቀበሌ 08/09 የሚገኘውን ቁጥሩ 486 የሆነውን የግል ቤታችንን ከሣሾች በ1992 ዓ.ም. ከሀገር ስንወጣ ለ1ኛ ተከሣሽ ውክልና በመስጠት የሄድን ቢሆንም 1ኛ ተከሣሽ ቤቱን የማስተዳደር እንጂ የመሸጥና የመለወጥ ስልጣን ሳይሰጣቸው ለ2ኛ ተከሣሽ የሸጡ ስለሆነ የሽያጭ ውሉ ፈርሶ ቤቱን እንዲያስረክቡን ፣ ያለአግባብ የበለጸጉበትን በወር ብር 3000 ስሌት ብር 72,000 ከነወለዱ እንዲከፍሉ ፣ ወደፊትም የሚኖረውን ውዝፍ ገንዘብ ተከሣሾች በአንድነትና በነጠላ እንዲከፍሉ ፣ ቤቱን መመለስ የማይቻል ከሆነ ደግሞ 1ኛ ተከሣሽ ብር 1,250,000 እንዲከፍሉ ይወሰንልን ብለዋል፡፡

ተከሣሾችም ክሱ በፍ/ህ/ቁ 1810 መሠረት በይርጋ የሚታገድ ነው በሚል የመጀመሪያ ደረጃ መቃወሚያ ያቀረቡ ሲሆን በአማራጭ በፍሬ ነገሩ ላይ መልስ ሰጥተዋል። ከሣሾችም ለይርጋ መቃወሚያው በሰጡት መልስ በፍ/ህ/ቁ 1810 የተጠቀሰው ይርጋ ተፈጻሚነት ሊኖረው የሚችለው በፍ/ህ/ቁ 1710/2/ መሠረት በተንኮል፣ በማሳሳት፣ በሀይል ወይም በእድሜ መግፋት እና ከመጃጀት ጋር ተያይዞ የተፈጸሙ ውሎች እንዲፈረሱ በሚል ለሚቀርብ ክርክር ሲሆን የከሣሾች ክስ ግን ከዚህ የተለየ በመሆኑ ለዚህ ክርክር አግባብነት የለውም። በእኛ እምነት ለዚህ ጉዳይ ተፈጻሚነት ያለው የፍ/ህ/ቁ 1845 ይርጋ ሲሆን ሽያጩን ካወቅነው ደግሞ ሁለት ዓመት ያልሞላው ስለሆነ ክሱ በይርጋ የሚታገድ አይደለም በሚል ተከራክረዋል፡፡

ጉዳዩን የመረመረው የፌ/ክ/ፍርድ ቤትም በሰጠው ብይን 1ኛ ከሣሽ ለ1ኛ ተከሣሽ ከሰጡት ውክልና ስልጣን ተከሣሹ አልፎ የከሣሽ ንብረት የሆነውን መኖሪያ ቤት የሸጠ በመሆኑ ለጉዳዩ ስለውሎች በጠቅላላው ክፍል የተደነገጉት የይርጋ ድንጋጌዎች አግባብነት የላቸውም። በወካይና በተወካይ መካከል ለሚፈጠር አለመግባባት ወይም ከዚህ ጋር በተያያዘ ክስ ለማቅረብ ቢፈለግ አግባብነት ያለው የይርጋ ጊዜ በፍ/ህ/ቁ 2187 የተደነገገው ሲሆን በዚህ ድንጋጌ መሠረትም ክሱ

በሁለት ዓመት ጊዜ ውስጥ መቅረብ ይኖርበታል። ሆኖም በተያዘው ጉዳይ ቤቱ ከተሸጠ ሁለት ዓመት ካለፈ በኋላ በውክልና ምክንያት በተሰራ ሥራ የሽያጭ ውሉ እንዲፈርስ በሚል የቀረበ ክስ በመሆኑ በይርጋ የሚታገድ ነው ነው ብሏል።

ጉዳዩን በይግባኝ የመረመረው የፌ/ጠ/ፍርድ ቤት ይግባኝ ሰሚ ችሎትም የግራ ቀኙን ወገን ካስራከረ በኋላ የከፍተኛውን ፍርድ ቤት ብይን በፍ/ሥ/ሥ/ሀ/ቁ 348/1/ መሠረት አጽንቷል።

የሰበር አቤቱታም የቀረበው በከፍተኛ ፍርድ ቤት ብይንና በፌ/ጠ/ፍርድ ቤት ይግባኝ ሰሚ ችሎት ውሣኔ ላይ መሠረታዊ የሆነ የህግ ስህተት ተፈጽሟል በሚል ሲሆን አመልካቾች የጠቀሱት የቅራታ ነጥብም፡- ከ1990 ዓ.ም. ጀምሮ ከአገር ውጪ ስንኖር የነበርን ሲሆን ቤቱ መሸጡን ያወቅነው 2ኛ አመልካች ከወጪ ሀገር ከተመለሰኩ ከሰኔ 07/2002 ዓ.ም. ጀምሮ ሆኖ እያለና ይህን ጊዜ ተጠሪዎች ሳያስተባብሱ አግባብነት የሌለውን በፍ/ሀ/ቁ 1810 የተደነገገውን የሁለት ዓመት ይርጋ በመጥቀስ ክስ በይርጋ ይታገዳል በሚል የክስ መቃወሚያ ያቀረቡ ሲሆን ከፍተኛው ፍርድ ቤትም ተጠሪዎች ያላነሱትን በፍ/ሀ/ቁ 2187 የተደነገገውን የሁለት ዓመት ይርጋ በመጥቀስ ክስ በይርጋ ይታገዳል ሲል መዝገቡን በብይን የዘጋውና የፌደራል ጠ/ፍ/ቤት ይግባኝ ሰሚ ችሎትም ያጸናው ያለአግባብ ነው የሚል ነው።

1ኛው ተጠሪ በሰጡት መልስ በጊዜው በነበረው አጠራር የክልል 14 መስተዳድር በ18/08/1992 ዓ.ም ከአገር የወጡ ኤርትራዊያን ንብረት በሰጡት ውክልና መሠረት በአንድ ወር ጊዜ ውስጥ ተወካዮቹ መሸጥ እንደሚችሉ ለውልና ማስረጃ ምዝገባ ጽ/ቤት ባስተላለፈው የመንግስት መመሪያ መሠረት ከራሴ ፈቃድ ውጪ ሽያጩን የፈጸምኩ ስለሆነና ሽያጩም ከተደረገበት ጊዜ ጀምሮ 11 ዓመታት ስላለፉት ፍርድ ቤቶች ክስ በይርጋ የሚታገድ ነው ሲሉ የወሰኑት ተገቢ ነው በከፍተኛው ፍርድ ቤት የይርጋ መቃወሚያ ሳቀርብ ጠቅሼ ያቀረብኩት በፍ/ሀ/ቁ 1810 የተደነገገውን የሁለት ዓመት ይርጋ ቢሆንም በ1ኛ አመልካችና በእኔ መካከል የነበረውን የወካይና ተወካይ ግንኙነት መነሻ በማድረግ አመልካቾች ቤቱን የሸጠው ቤቱን ለመሸጥ የሚያስችለው ውክልና ሳይሰጠው ነው በሚል ላቀረቡት ክርክር ፍርድ ቤቶቹ አግባብነት ያለው ይርጋ በፍ/ሀ/ቁ 2187 የተጠቀሰው የሁለት ዓመት ይርጋ ነው በሚል ክስ በዚህ በሁለት ዓመት ጊዜ ውስጥ ያልቀረበ ነው ሲሉ ውድቅ ማድረጋቸው ተገቢ ነው፤ አመልካቾች ሽያጩን ያወቅነው ሰኔ 07 ቀን 2002 ነው ቢሉም ይህን አባባላቸውን በማስረጃ አስደግፈው ለፍርድ ቤቶች ስላላቀረቡ ተቀባይነት የለውም ሲሉ ፍርድ ቤቶች የሰጡት ብይን/ ውሣኔ እንዲጸና ጠይቀዋል።

2ኛ ተጠሪ በበኩላቸው የኤርትራዊያን ቤት ለኢትዮጵያዊያን እንዲሸጥ በኢትዮ-ኤርትራ ጦርነት ወቅት በመወሰኑ የኤርትራ መንግስት ሚዲያዎች ፣ የሰብአዊ መብት ተቋማት ፣ የኢትዮ ኤርትራ የድንበር ኮሚሽን እና ሌሎች ወገኖች በግልጽ ሲሟገቱበት የቆየ የአደባባይ ሚስጥር ስለሆነና አመልካቾችም ይህን የአካባቢ ሁኔታ በግልጽ የሚያውቁት ጉዳይ ነው። በመሆኑም የሚያከራክረውን ቤት ሚያዚያ 1992 ዓ.ም ገዝቼ ስመ ሀብቱም ተዛውሮልኝ ይገዛ የምገኝ ሲሆን ይህንኑ ቤት ለመረከብ አመልካቾች ያቀረቡት ክስም በሁለት ዓመት ውስጥ ያልቀረበ በመሆኑ ክስ በፍ/ሀ/ቁ 2187 መሠረት በይርጋ ይታገዳል ሲሉ ፍርድ ቤቶቹ የሰጡት ብይን/ውሣኔ ተገቢነት ያለው ነው፤ ይህ ቢታለፍ ቤቱ ከተሸጠበት ጊዜ አንስቶ ክስ እስከቀረበበት ያለው ጊዜ ሲቆጠር 10 ዓመት ያለፈው በመሆኑ ክስ በፍ/ሀ/ቁ 1845 መሠረት በይርጋ የሚታገድ ነው ሲሉ ተከራክረዋል። በዚህ ችሎት ደረጃም የግራ ቀኙ ወገኖች በቃል ተከራክረዋል።

የጉዳዩ አመጣጥ ከዚህ በላይ የተገለጸው ሲሆን እኛም፡- አመልካቾች ያቀረቡት ክስ በይርጋ የሚታገድ ነው ሲሉ ፍርድ ቤቶቹ ክሱን ወድቅ ያደረጉት በአግባቡ ነው? ወይስ አይደለም? የሚለውን ጭብጥ ይዘን ክርክሩን እንደሚከተለው መርምረናል።

ከክርክሩ መገንዘብ የተቻለው የሚያከራክረው ቤት የተመዘገበው በ1ኛ የሰበር አመልካች ስም መሆኑንና 1ኛ አመልካች ለ1ኛ ተጠሪ ቤቱን እንዲያስተዳድሩ ውክልና ሰጥተው ከ2ኛ አመልካቾች ጋር ወደ ኤርትራ ሀገር በ1990 ዓ.ም. ሄደው እያሉ 1ኛ ተጠሪ ለ2ኛ ተጠሪ ሚያዝያ 05 ቀን 1992 ዓ.ም በተደረገ የሽያጭ ውል ቤቱን መሸጣቸውን ነው። አመልካቾችም በክሳቸው ሽያጩን በመቃወም እንዲፈርስ ሰኔ 09 ቀን 2002 ዓ.ም ክስ ያቀረቡት 1ኛ ተጠሪ ቤቱን የማስተዳደር እንጂ የመሸጥና የመለወጥ ስልጣን ሳይሰጣቸው ለ2ኛ ተከሣሽ ሸጠዋል በሚል ነው። አመልካቾች ቤቱ የተሸጠ መሆኑን ያወቁት 2ኛ አመልካች ወደ ኢትዮጵያ እንደተመለሱ በሰኔ 07/2002 ዓ.ም መሆኑን በክሳቸው ከመጥቀሳቸውም በላይ በቃል ክርክር ጊዜም በዚህ በተጠቀሰው ቀን ሽያጩን እንዳወቁ በመግለጽ ተከራክረዋል። ተጠሪዎችም ክሱን ለመቃወም በዋናነት የጠቀሱት የይርጋ ህግ የፍ/ሀ/ቁ 1810 ሲሆን ፍርድ ቤቶቹ ግን በወካይና በተወካይ መካከል ለሚፈጠር አለመግባባት ወይም ከዚህ ጋር በተያያዘ አግባብነት ያለው የይርጋ ጊዜው በፍ/ሀ/ቁ 2187 የተደነገገው ነው በሚል ክስ በሁለት ዓመት ይርጋ ይታገዳል ማለታቸውን ከክርክሩ መረዳት ይቻላል። በመሆኑም የግራ ቀኙን ወገኖችን ለሚያከራክረው ጉዳዩ አግባብነት ያለው የይርጋ ህግ ድንጋጌ የትኛው እንደሆነ መለየት ተገቢነት ያለው ነው። እንደራሴው በፈጸመው ውል ምክንያት የሻሚውና የእንደራሴው ጥቅሞች የሚቃወሙ የሆኑ እንደሆነ ይህን ውል የፈረመው 3ኛ ወገን ይህን ሁኔታ ያወቀና ሊያውቀው የሚገባ የሆነ እንደሆነ በሻሚው ጥያቄ መሠረት ውሉ ሊፈርስ እንደሚችል በፍ/ሀ/ቁ 2187/1/ የተመለከተ ሲሆን በሻሚውም ውሉን ለማፍረስ ክስ ሊያቀርብ የሚችለው የዚህ አካባቢ ሁኔታ ስለመኖሩ ካወቀበት ጊዜ ጀምሮ እስከ ሁለት ዓመት ድረስ መሆን እንዳለበት የዚህ ቁጥር ንዑስ ቁጥር 2 ይደነግጋል። ውክልና ተወካዩ ለወካዩ እንደራሴ ሆኖ አንድ ወይም ብዙ ህጋዊ ስራዎችን በወካዩ ስም ለማድረግ የሚደረግ ስምምነት ስለመሆኑ የፍ/ሀ/ቁ 2198 የሚስገነዘብ ሲሆን ይህም ስምምነት ወካዩ የውክልና ስራ በሚፈጽምበት ጊዜ የወካዩን ህጋዊ ሁኔታዎች የመለወጥ ስልጣን የሚሰጠው በመሆኑ ተወካዩ የውክልናውን ስልጣን ተጠቅሞ ሲሰራ ለወካዩ ጥቅም ፍፁም ታማኝና በስራው ሁሉ የወካዩን ጥቅም ብቻ የማስጠበቅ ግዴታ አለበት። ስራውን በሚያከናውንበት ጊዜም ይህንን ለወካዩ ፍፁም የሆነ ታማኝነትና ሙሉ ለሙሉ ለወካዩ ጥቅም ለማስጠበቅ የሚከለክለው ፍላጎት ወይም ታማኝነቱን የሚከፋፍል ሁኔታ የሚያስከትል የጥቅም ግጭት ሲፈጠር ተወካዩ ለስራው አፈጻጸም ጥንቃቄ ሊያደርግ ይገባል። በመሆኑም እንደራሴው የውክልና ሥልጣኑን በሚያከናውንበት ጊዜ ተቃዋሚ ጥቅሞችን የማስወገድ ግዴታ አለበት። በዚህ በተያዘው ጉዳይ ግን በወካይና በተወካይ መካከል የጥቅም ግጭት ያለ ስለመሆኑ አመልካቾች በክሳቸው ከላመግለጻቸውም ሌላ በቃል ክርክር ወቅትም በ1ኛ ተጠሪና በሻሚዋ መካከል የጥቅም ግጭት ስለመኖሩ ያሉት ነገር የለም። በመሆኑም ፍርድ ቤቶቹ 1ኛ ተጠሪ ከ2ኛ ተጠሪ ጋር በፈጸመው ውል ምክንያት የሻሚውና የ1ኛ ተጠሪ የጥቅም ግጭት ስለመኖሩ አመልካች ነገር ባልተገኘበት ሁኔታ ከጉዳዩ ጋር አግባብነት የሌለውን የፍ/ሀ/ቁ 2187/2/ የተመለከተውን ይርጋ ለብይኑ / ለውሣኔ መሠረት ያደረጉት ተገቢነት ያለው አይደለም።

ተጠሪዎች በዋናነት ወዳነሱት የፍ/ሀ/ቁ 1810 ይርጋ ስንመለስ አንድ ውል በሚመሰረትበት ጊዜ የችሎታ ወይም የፈቃድ ጉድለት ያለበት ሆኖ በሚገኝበት ጊዜ ችሎታ አልነበረኝም ወይም ፈቃዴን በአግባቡ አልሰጠሁም በሚለው ተዋዋይ ወገን ጠያቂነት ብቻ ውሉ ሊፈርስ

እንደሚችል፣ እንደዚሁም ውሉ የተደረገበት ጉዳይ ለህግ ወይም ለሞራል ተቃራኒ ሆኖ በሚገኝበት ጊዜና የውሉ አጻጻፍ ሥርዓትም ባልተጠበቀበት ወቅት ከተዋዋይ ወገኖች መካከል ወይም በሙሉ ጥቅም አለኝ በሚል 3ኛ ወገን አማካይነት የውል ይፍረስልኝ ጥያቄ ቀርቦ ሊፈርስ እንደሚችል በፍ/ህ/ቁ 1808/1/ ተደንግጓል። የውል ይፍረስልኝ ክስ ማቅረቢያ ጊዜን በተመለከተ ውሉ የማይረጋበት ምክንያት ከቀረበት ጊዜ አንስቶ በሁለት ዓመት ውስጥ ካልቀረበ በይርጋ የሚታገድ መሆኑን በፍ/ህ/ቁ 1810 ተጠቅሷል። ይህን የይርጋ ድንጋጌ በተመለከተ ይህ ችሎት በሰበር መ/ቁ 59139 በሰጠው አስገዳጅ የህግ ትርጉም ተፈጻሚነቱ ውሉ የማይረጋበት ምክንያት ቀሪ በሚሆንበት ጊዜ ሲሆን ይህም የሚመለከተው ከአንደኛው ተዋዋይ ወገን ችሎታ ወይም ፈቃድ ጉድለት ጋር ተያያዘ መሆኑን በፍርዱ ላይ አስፍሯል። በዚህ መሠረትም ውሉ በችሎታ ማጣት ወይም በፈቃድ ጉድለት እንዲፈርስ የሚጠይቅ ወገንም በሁለት ዓመት ውስጥ ክስን ካላቀረበ በዚህ በተጠቀሰው የፍ/ህ/ቁ 1810 ይርጋ መሠረት የሚታገድ ይሆናል።

በዚህ በተያዘው ጉዳይ ግን አመልካቾች ውሉ እንዲፈርስ የጠየቁት 1ኛ አመልካች ለ1ኛ ተጠሪ የሚንቀሳቀሱና የማይንቀሳቀሱ ንብረቶችን በሙሉ እንዲጠብቁ ፣ እንዲቆጣጠሩ ፣ ክፍያዎችን ተሳስበው እንዲከፍሉ በአጠቃላይ ንብረቶችን በተመለከተ በመንግስታዊ መ/ቤቶችና በህዝባዊ ድርጅቶች እየቀረቡ ጉዳዮችን እንዲፈጽሙና እንዲያስፈጽሙ እንጂ ንብረቶችን እንዲሸጡ ሥልጣን ሳይሰጣቸው በህገወጥ መንገድ ለ2ኛ ተጠሪ ሽጠዋል በሚል ነው። በመሆኑም አመልካቾች ውሉ እንዲፈርስ ዳኝነት የጠየቁት የችሎታ ወይም የፈቃድ ጉድለትን መሠረት አድርገው ሳይሆን የውሉን ሕገ ወጥነት በመጥቀስ ስለሆነ ተጠሪዎች ለክርክራቸው መሠረት ያደረጉት በፍ/ህ/ቁ 1810 የተደነገገው የሁለት ዓመት ይርጋ አግባብነት የለውም።

ለዚህ ጉዳይ የፍ/ህ/ቁ 1810 እና 2187/2/ ይርጋ አግባብነት የላቸውም ከተባለ ጉዳዩን ስለውሎች በጠቅላላው በተደነገገው ክፍል በሚገኘው በፍ/ህ/ቁ 1845 መሠረት መመርመር ተገቢ ይሆናል።

በፍ/ህ/ቁ 1845 ድንጋጌ መሠረት ህግ በሌላ አኳን ካልወሰነ በቀር ውሉ እንዲፈጸም ወይም ከላመፈጸሙ የተነሳ ስለሚደርስ ጉዳት ወይም ውሉ እንዲፈርስ መብት ያለው ወገን መብቱን በ10 ዓመት ውስጥ ካልጠየቀ መብቱ ቀሪ እንደሚሆን በግልጽ የተጠቀሰ ሲሆን አመልካቾችም የሽያጭ ውሉ 1ኛ ተጠሪ ቤቱን ለማስተላለፍ በፍ/ህ/ቁ 2205 መሠረት ልዩ ውክልና ሳይሰጣቸው የፈጸሙት ውል በመሆኑ ውሉ ህገ ወጥ ነው እስከሚሉ ድረስ ይህን ህገወጥ ነው የሚሉትን ውል እንዲፈርስ ክስ ማቅረብ የሚችሉት በ10 ዓመት ጊዜ ውስጥ ስለሚሆን የግራ ቀኙን ተከራካሪዎች የይርጋ ክርክር ለመወሰን አግባብነት ያለው ይሄው የ10 ዓመት የይርጋ ጊዜ ነው። ይርጋው የሚቆጥርበትን መነሻ ጊዜን በተመለከተም አመልካቾች የቤቱን ሽያጭ ያወቅነው ሰኔ 07 ቀን 2002 ዓ.ም ነው በሚል የሚከራከሩ ሲሆን ተጠሪዎች ደግሞ ቤቱ የተሸጠው በሚያዚያ ወር 1992 ዓ.ም በመሆኑ ከዚህ ጊዜ ጀምሮ ምንም እኳን አመልካቾች ከሀገር በ1990 ዓ.ም የወጡ ቢሆንም ከነበሩበት ከኢርትራ መንግስት ሚዲያዎች ፣ የሰብአዊ መብት ተቋማት ፣ የኢትዮ ኤርትራ የድንበር ኮሚሽን እና ሌሎች ወገኖች በግልጽ ስለንብረታቸው የሚያውቁት ጉዳይ ነው ብለዋል። ሆኖም እነዚህ የተጠቀሱት ምንጮች 1ኛ ተጠሪ ቤታቸውን የሸጡባቸው ስለመሆኑ ያሳውቃሉ ወደሚለው ድምዳሜ የሚያደርሱ አይሆንም። በመሆኑም ተጠሪዎች በዚህ ረገድ ያቀረቡት ክርክር ተቀባይነት ያለው አይደለም።

በሌላ በኩል 1ኛ የሰበር አመልካች እስካሁን ድረስ በውጪ ሀገር የሚኖሩ ስለመሆናቸው ክርክሩ የሚያመለክት ሲሆን 2ኛ ተጠሪም ወደ ኢትዮጵያ የተመለሱት ሰኔ 07 ቀን 2002 ዓ.ም መሆኑን የግራ ቀኙ ተከራካሪዎች በከፍተኛና ጠቅላይ ፍርድ ቤት ካደረጉት ክርክር የተረጋገጠ ፍሬ ነገር

ነው። በመሆኑም ከዚህ ጊዜ ጀምሮ ሲቆጠርም አመልካቾች ውሉ እንዲፈርስ ክስ ያቀረቡት በፍ/ሀ/ቁ 1845 የተደነገገው የ10 ዓመት የይርጋ ጊዜ ከማለፉ በፊት ነው። ይህ ሆኖ ሳለ ፍርድ ቤቶቹ ለጉዳዩ አግባብነት የሌለውን በፍ/ሀ/ቁ 2187/2/ የተደነገገውን የይርጋ ጊዜ በመጥቀስ አመልካቾች ያቀረቡት ክስ በሁለት ዓመት ውስጥ ያልቀረበ በመሆኑ በይርጋ የሚታገድ ነው ሲሉ የሰጡት ብይን /ውሣኔ ይህ ችሎት በሰበር መ/ቁ 59139 በፍ/ሀ/ቁ 1810 እና 1845 የተደነገጉትን የይርጋ ድንጋጌዎች ተፈጻሚነት በተመለከተ የሰጠውን አስገዳጅ የህግ ትርጉም መሠረት ያላደረገ በመሆኑ ብይኑ/ ውሣኔው መሠረታዊ የሆነ የህግ ስህተት ያለበት ሆኖ በማግኘታችን ተከታዩን ውሣኔ ሰጥተናል።

ው ሣ ኔ

1. የፌ/ክ/ፍርድ ቤት በመ/ቁ 95609 በቀን 26/02/2003 ዓ.ም በዋለው ችሎት የሰጠውን ብይንና የፌ/ጠ/ፍርድ ቤት ይግባኝ ሰሚ ችሎት በመ/ቁ 62492 በቀን 16/07/2003 ዓ.ም. በዋለው ችሎት የሰጠውን ውሣኔ በፍ/ሥ/ሥ/ሀ/ቁ 348/1/ መሠረት ሽረናል።
2. ለጉዳዩ አግባብነት ያለው የይርጋ ጊዜ በፍ/ሀ/ቁ 1845 የተደነገገ ሲሆን በዚህ የይርጋ ድንጋጌ መሠረት አመልካቾች ያቀረቡት ክስ የክስ ማቅረቢያ 10 ዓመት ከማለፍ በፊት የቀረበ ስለሆነ ክሱ በይርጋ የሚታገድ አይደለም ብለናል። በመሆኑም የፌ/ክ/ፍርድ ቤት በፍሬ ጉዳይ ላይ የግራ ቀኙን ወገን በማከራከርና ማስረጃዎችን ሰምቶ በመመዘን የበኩሉን ፍርድ እንዲሰጥበት ክርክሩን በፍ/ሥ/ሥ/ሀ/ቁ 341/1/ መሠረት መልሰናል።
3. የዚህን ፍርድ ቤት ወጪና ኪሣራ የግራ ቀኙ ተከራካሪዎች የየራሳቸውን ይቻሉ ብለናል። መዝገቡ የተዘጋ ስለሆነ ወደ መዝገብ ቤት ይመለስ።

የማይነበብ የአምስት ዳኞች ፊርማ አለበት

ሃ/ዲ

ክዕምሯዊ ንብረት